

LES REVOLTES DE LA DIGNITAT

Anàlisi

Antoni Segura i Mas

Historiador

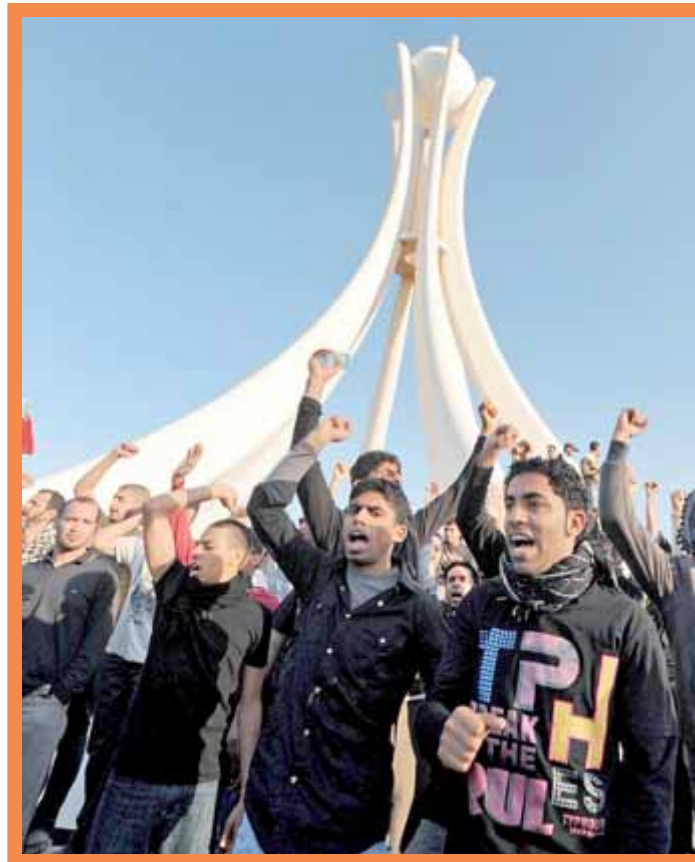
La irrupció dels neoconservadors arran dels atemptats de l'11-S va imposar un nou model de relacions amb el món araboislàmic que va prioritzar frenar l'ascens de l'islam polític als valors democràtics. Es va respondre als atemptats fent allò contrari al que aconsellava l'acadèmic John Paul Lederach: ocupar l'Afganistan (2001) i l'Iraq (2003). Les conseqüències sobre la població civil van superar tots els límits imaginables, el discurs d'Al-Qaida va guanyar credibilitat i el sentiment antioccidental va augmentar en el món musulmà. Només el discurs de Barack Obama (el Caire, juny del 2009) va suposar un punt d'inflexió en la criminalització de l'islam per part d'Occident.

Al mateix temps, es va donar un suport incondicional a règims autoritaris, que van massacrar les llibertats, conculcar els drets humans i reprimir tota mena d'oposició amb l'excusa de garantir l'estabilitat regional i impedir l'arribada dels islamistes al poder. Als països occidentals es van sacrificar llibertats per seguretat: *patriot act*, enduriment dels controls de seguretat i de les lleis d'estrangeria... D'aquest canvi, se'n van aprofitar alguns sàtrapes àrabs, que ahora van donar co-

bertura a les presons secretes en una suposada guerra contra el terrorisme internacional, fins a l'extrem que, amb una considerable dosi de cinisme, Hosni Mubarak, va arribar a afirmar: "Les noves polítiques americanes demostren que teníem raó des d'un principi a usar tots els mitjans, fins i tot els tribunals militars, per combatre el terrorisme... No hi ha cap dubte que els successos de l'11 de setembre van crear un nou concepte de democràcia..., sobretot pel que fa a la llibertat individual." Paral·lelament, la difusió del paradigma del "xoc de civilitzacions" preconitzat per Samuel P. Huntington a mitjan dels noranta va fer fortuna i, durant més d'una dècada, l'opinió pública occidental sobre l'islam i els països musulmans va viure segrestada per la visió que projectava Al Qaida (i posteriorment Es-

tat Islàmic). Una visió que parteix d'una versió esbiaixada, espúria i minoritària de l'islam. I així, quan va esclatar la Primavera Àrab del 2011, els mitjans occidentals van ser incapaços de llegir correctament què estava succeint i van recórrer a la simplicitat de reduir-ho tot a l'acció de les xarxes socials, oblidant que l'accés a la connectivitat en molts d'aquests països és car -fins i tot als cibercafès- i limitat als joves amb més estudis i recursos econòmics. Sens dubte va ser molt més determinant el paper jugat per la cadena televisiva Al-Jazeera, que arribava a molta més gent. Darrere de les revoltes hi havia moviments socials, que comprenien des de sindicats fins a associacions de joves, de llicenciats en atur, de dones, d'activistes pels drets humans, de fòrums opositors, organitzacions no governamentals i

A dalt, una imatge de les protestes a Bahrain, l'any 2011. A baix, seguidors de Mursi a la plaça Tahrir MAZEN MAHDI / MOHAMMED MESSARA

un llarg etcètera. Les revoltes no s'expliquen, doncs, sense el precedent de l'aixecament miner de Gafsa del 2008 i 2009 i el suport de la Unió General de Treballadors Tunisencs (UGTT); o la formació de Kifaya ('Prou!') a Egipte el 2004, que agrupava l'oposició al règim de Mubarak, i la vaga general del 2008; o el moviment a favor dels drets humans sorgit a Líbia arran de la massacre a la presó d'Abu Salim el 1996; o la vaga general de la Federació General de les Trade Unions de Bahrain contra la reforma laboral del 2011, o l'oposició clandestina a Síria... Mohamed Buazizi, Khaled Saïd, les detencions de Bengasi van ser el detonant, l'espurna que va encendre la metxa, però les revoltes feia anys que s'anaven gestant. La Primavera Àrab va ser, doncs, part d'un procés més ampli que unia moviments socials i noves tecnologies i en el qual els manifestants compartien trets comuns: rebuig de les dictadures i de la repressió, exigència d'eleccions lliures i democràtiques, respecte pels drets humans, protagonisme d'uns joves preparats -en molts casos amb estudis universitaris- però sense horitzó de futur que es van apoderar dels carrers per reclamar una dignitat segrestada per les dures condicions d'uns mercats que els condemnaven a l'emigració, l'atur i la indigència.

En el fons, no és molt diferent del que representa el moviment dels indignats a Europa o, àdhuc, el procés català. I, tanmateix, des d'Occident estant hi ha res-

ponsabilitats per com va ser aixafada, un cop més, la dignitat d'aquestes societats: de la revolta de la plaça de la Perla, sufocada en pocs dies per tropes saudites i dels Emirats ni se'n va parlar, potser perquè Bahrain és un apèndix de Riad i, sobretot, la base de la V Flota dels EUA; indiferència -quan no aprovació- del cop d'estat militar que el 3 de juliol del 2013 va posar fi al govern del primer president no militar i escollit en unes eleccions democràtiques a Egipte; intervenció militar a Líbia que ha convertit el país en un estat fallit amb presència d'Estat Islàmic; destrucció de Síria després d'una guerra civil i contra Estat Islàmic en què sembla que ha intervingut tothom; guerra civil al Iemen, on la coalició liderada per Riad no dubta a bombardejar massivament la població civil...

